

Kommunstyrelsen

Klimatanläggningar i särskilda boenden

Motion den 19 november 2018 av Sidney Holm och Lisskulla Zayane (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen avseende klimatanpassning av Nackas särskilda boenden eftersom förslaget i dagsläget inte är tekniskt genomförbart eller ekonomiskt försvarbart.

Sammanfattning

I en motion så lyfter motionärerna från Miljöpartiet problemet med heta somrar och att de äldre på Nackas särskilda boenden är värmekänsliga. Med hänvisning till återkommande värmeböljor så föreslås att Nackas särskilda boenden ska klimatanpassas så att temperaturen går att reglera även sommartid. Det föreslås även att det ska undersökas om klimatanpassningen kan ställas som krav hos anordnare av Nackas särskilda boenden.

För verksamheter, medarbetare och kunder finns flera fördelar med att ha ett behagligt inomhusklimat året runt. Över tid bedömer Valfärd samhällsservice inte att det är ett prioriterat problem då även den varma perioden 2018 gick att hantera med rimliga insatser. De fastigheter där Valfärd samhällsservice bedriver särskilda boenden är äldre fastigheter som ägs av externa fastighetsägare. Det bedöms av enheten för fastighetsförvaltning att det troligen behövs helt nya ventilationssystem på flertalet boenden för att möjliggöra central distribution av kyla. Investeringarna skulle bli höga vilket skulle medföra betydande hyreshöjningar vilket verksamheterna inte har möjlighet att bära i dagsläget. Bedömningen är därför att de förslag som motionen anför inte är tekniskt eller ekonomiskt genomförbara i rådande situation.

Detta är förslag till beslut för kommunstyrelsens verksamhetsutskott; även äldrenämnden bereder förslagen i motionen. Därefter ska motionen beredas i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Ärendet

Motionärerna framhåller sammanfattningsvis situationen med klimatförändringar, den gångna ovanligt varma sommaren och den påverkan dettas förutspås ha på en rad samhällsinstanser. Många äldre och även andra som lever på särskilda boenden är känsliga för höga inomhustemperaturer, dessutom under längre perioder. Det blir även en personalfråga då det sliter mer att arbeta i värmen och motionärerna hävdar således att det blir ökade kostnader för mer sjukskriven personal på grund av ansträngande arbetsförhållanden.

Motionärerna föreslår som lösningar på dessa problem följande:

- klimatanpassa alla Nackas särskilda boenden så att temperaturen går att reglera även sommartid under heta perioder.
- undersök om denna klimatanpassning kan ställas som krav hos utförare av Nackas särskilda boenden.

Välfärd samhällsservice besvarar motionen utifrån produktionsområdets särskilda boenden för äldre vilka är de boenden där produktionen ansvarar för fastighetsfrågor och hyror med stöd av enheten för fastighetsförvaltning. Äldrenämnden bereder förslaget i motionen avseende förslag om klimatanpassningar som krav hos andra anordnare . Därefter ska motionen beredas i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Utredning och bedömning

För verksamheterna, kunderna och medarbetarna skulle det vara positivt att ha klimatanläggningar som möjliggör kylning sommartid men verksamheterna upplever det inte som en prioriterad fråga. Sommaren 2018 var extrem i form av höga temperaturer under en lång tid. Trots detta är bedömningen att både medarbetare och kunder klarat värmen relativt bra i jämförelse med andra somrar tack vare de anpassningar som gjordes inom verksamheterna. Välfärd samhällsservice hade en del merkostnader kopplat till den extremt långa värmeperioden, främst i form av viss extra bemanning för att möjliggöra fler pauser för medarbetare samt inköp av fläktar.

Med hänvisning till forskning så ska inomhustemperaturen under vintern i äldreboenden inte understiga 23 grader. Äldre har svårare att hålla värmen då de ofta har ett mycket mer stillsamt rörelsemönster. Motsvarande riktvärden för varma sommarperioder har inte tagits fram. Därför går det i dagsläget inte att med stöd i forskning kräva åtgärder som klimatanpassning under heta somrar. Samtidigt som de äldres hälsa troligen skulle bättras av ett reglerat inomhusklimat, åtminstone i gemensamma utrymmen.

De fastigheter där Valfärd samhällsservice bedriver särskilda boenden är äldre och har ventilationssystem byggda på 1990-talet i de flesta fall. Boendena ägs av externa fastighetsägare vilket påverkar kommunens rådighet och även gjort att full information om förutsättningar och kostnader för att installera kyla skulle kräva en djupare, tidskrävande, utredning som även blir kostsam. Enheten för fastighetsförvaltning bedömer från den information de har att det skulle krävas omfattande ombyggnation av flertalet ventilationssystem för att möjliggöra distribution av kyla i fastigheterna. Det krävs även att det installeras kylanläggningar som även kräver energi och underhåll utöver nuvarande system.

Dessa investeringar och driftskostnader ska, om de är möjliga att genomföra, betalas i form av hyreshöjningar. De särskilda boenden Valfärd samhällsservis driver har i dagsläget mycket knappa ekonomiska marginaler och har inte utrymme för ytterligare hyreshöjningar för lokalanpassningar som inte kopplar till lagkrav eller av andra skäl är verksamhetskritiska. Valfärd samhällsservice bedömer att det inte är ekonomiskt försvarbart att i nuläget anpassa befintliga särskilda boenden för äldre för ett varmare klimat genom att installera nya kylsystem. På särskilda boenden så hyr kunden sin egen lägenhet och har i viss utsträckning möjlighet att för eget bruk ha lokala lösningar för extra kylning, fläkt eller uppvärmning.

Handlingsplan vid värmebölja

Samtliga äldreboenden inom Valfärd samhällsservice har en tydlig handlingsplan för aktiviteter vid värmebölja som de nogsamt följer. Det handlar om att avskärma värmen genom att dra för persienner/gardiner där sol kan lysa in. Vädra på kvällar och nätter. Använda fläktar och vid särskilda behov, portabla luftkonditioneringsapparater. De boende och deras anhöriga uppmuntras att införskaffa fläktar mm att använda i de boendes egna lägenheter. Vid behov kan även verksamheten låna ut sådant till särskilt utsatta. I övrigt ställer man också om verksamheten genom att exempelvis undvika fysisk aktivitet och utevistelser under dagtid för de boende. De boende erbjuds mycket dryck, vätskeersättning, salta livsmedel mm. Kunderna erbjuds också täta duschar och fotbad med mera. Verksamheterna sätter också in extra bemanning vid behov för att kunna erbjuda de boende denna extra hjälp för att minska påverkan av värmen och för att medarbetare också ska kunna ta tätare pauser för till exempel vätskeintag och duschar.

Ekonomiska konsekvenser

Det är viktigt att löpande bevaka kvalitén och förutsättningarna för god kundhälsa på alla Nackas särskilda boenden. Förslaget till beslut medför inte några ekonomiska konsekvenser. En eventuell installation av kyla skulle medföra hyreshöjningar som verksamheterna i dagsläget inte har förutsättningar att betala.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut innebär inga konsekvenser för barn.

Bilaga

Bilaga 1 Motion Klimatanpassa Nackas särskilda boenden

Anette Böe
Produktionsdirektör
Välfärd Samhällsservice

Tomas Haraldsson
Projektledare
Välfärd samhällsservice